

Sąjūdžio už Lietuvos miškus pasiūlymai dėl valstybinių miškų valdymo tobulinimo

---

Lietuvos valstybinių miškų valdymo pertvarką reikia daryti etapais. Juos su geriausių miškininkų profesionalų pagalba turėtų atlikti Aplinkos ministerija arba jos sudaryta tarpžinybinė darbo grupė. Valstybinių miškų valdymo reforma etapais galėtų būti atlikta per 3-4 metus.

Toks nuoseklus jos vykdymas padėtų išvengti nevaldomos sistemos griūties, neigiamų socialinių pasekmių regionams, materialinių ir moralinių nuostolių bei didžiulio visuomenės supriešinimo, pagaliau ir nepageidautinų politinių pasekmių.

Strateginiai sprendimai

Pirma - steigti valstybės valdomą įmonę „Lietuvos valstybiniai miškai“ išsaugant savarankiškas valstybės valdomas įmones miškų urėdijas ir urėdijų dirbančiuosius. Siekiant maksimaliai išsaugoti miškų urėdijų dirbančiuosius parengti ilgalaikę personalo valdymo programą. Centralizuojant bendrąsias miškų urėdijų veiklos sritis urėdijų ir jose dirbančiųjų skaičius palaipsniui mažinamas.

Antra - depolitizuoti valstybinių miškų urėdijų valdymą, sukurti skaidrią miškų urėdų ir kitų miškininkystės vadovų atrankos bei skyrimo tvarką.

Trečia - įgyvendinti skaidrią ir objektyvią sistemingą miškų urėdijų veiklos vertinimo ir jų vadovų atestavimo tvarką.

Parengiamieji etapai:

Pirma - sukurti ir įdiegti visoms miškų urėdijoms vieningą buhalterinės apskaitos programą.

Antra - sukurti ir įdiegti vieningą integruotą miškų ūkinės veiklos informacinę sistemą.

Trečia - centralizuoti bendrąsias miškų urėdijų veiklos sritis (planavimo ir stebėsenos, finansų valdymo, teisės, komunikacijos, nekilnojamojo turto valdymo, technologijų, viešųjų pirkimų, pardavimų ir logistikos, medžioklės ir poilsio organizavimo, apskaitos ir informacinių sistemų, taip pat socialines, ekologines ir aplinkosaugines, ekologinio švietimo bei kitas bendrąsias funkcijas).

Parengti „Lietuvos valstybiniai miškai“ finansavimo normatyvus, būtina sukurti naują medienos pardavimo aukcionų elektroninę sistemą (medienos kaina pirkėjo sandėlyje).

Miškų ūkinės veiklos tobulinimas

Pirma - būtina atskirti socialinę, ekologinę aplinkosauginę ir kt. veiklą, neduodančią pajamų, ir pajamas generuojančią miškų ūkinę veiklą, atskiriant jų išlaidų apskaitą, numatant pajamų neduodančios veiklos finansavimo šaltinius.

Antra - diversifikuoti miškų urėdijų veiklą įkuriant valstybės valdomas įmones „Miškotvarka“ ir „Miško sodmenys“, Saugomų teritorijų ekologinės, socialinės veiklos departamentą.

Trečia - tikslinti medienos apskaitą. Parengti naują „Apvaliosios medienos apskaitos tvarką“ ir „Medienos gabenimo tvarką“, kurios sudarytų sąlygas naudoti medkirčių medienos matavimo duomenis, įdiegiant elektroninius medienos gabenimo važtaraščius.

Reikėtų pakeisti Vyriausybės nutarimą, sudarant galimybę medienos ruošos paslaugas urėdijoms teikiantiems rangovams sudaryti sutartis iki penkerių metų.

Tai paskatintų rangovų investicijas, kurios užtikrintų tikslią medienos apskaitą ir ženkliai sumažintų urėdijų sąnaudas medienos matavimams bei užkirstų kelią galimiems piktnaudžiavimams apskaitant medieną, taip pat didintų rangovų konkurenciją, mažintų medienos ruošos paslaugų kainas.

Be to, reikia įgyvendinti racionalesnio miškų išteklių naudojimo priemones, optimizuojant medienos tūrio prieaugio ir naudojimo balansą, eliminuoti neracionalias veiklas.

Įgyvendinus strateginius sprendimus ir eliminavus neracionalias veiklas papildomų pajamų suma sudarytų **4 mln. Eur/m**. Optimizavus medynų tūrio prieaugio ir naudojimo balansą - **25 mln. Eur/m**. Įdiegus prekybos mediena procesų optimizavimo modelius - **2 mln. Eur/m**. Valstybinių miškų, rezervuotų nuosavybės teisių atkūrimui, panaudojimas duotų **20 mln. Eur/m**. Medienos panaudojimo biokurui plėtra dar jų pridėtų **5 mln. Eur/m**.

Išvada: įgyvendinus veiklos efektyvumo didinimo priemones iš viso papildomų pajamų būtų gauta 56 mln. eurų per metus.